

מדריך התאמת אירועים ותכניות לקהילה החרדית

תוכן העניינים

17-25

חלק 3

פרסום ושיווק
ערכים
שפה וסגנון
סגנון עיצובי
לוגואים
דרכי פרסום

26-27

חלק 4

מה נאכל?
כשרות הכיבוד

4-5

הקדמה

6-13

חלק 1

מי?
אפיון קהל היעד
צניעות והפרדה
התאמת מרצים
איפה?
בחירת מיקום
מתי?
זמנים מיוחדים

14-16

חלק 2

מניעים להשתתפות
פינוק
ערך רוחני
חיבור ללוח השנה
מענה לבעיה
מי עוד יגיע?

הקדמה

אחד מעקרונות החברה החרדית הוא התבדלות וזהירות מפני השפעות חיצוניות. ה'חיישנים' החרדיים מורגלים בחיפוש אחר סממנים המעידים שהתוכן או האדם שעמו באים במגע הוא "משלנו" או "היימיש". חוסר תשומת לב לניואנסים עלול לגרום לאירוע או לתכנית להיכשל ואף להוביל לחוסר אמון בין הקהילה לארגון.

הניסיון בשטח מוכיח שעבודת הכנה הכוללת הכרות עם אורח החיים של הקהילה והתאמה תרבותית של האירוע מגבירות את סיכויי ההצלחה ומעוררות רצון לקחת חלק. עבודת מיפוי הנעשית תוך כבוד הדדי מבטאת אכפתיות אמיתית ומאפשרת ליצור שיתופי פעולה. הרצון של עובדים קהילתיים להתאמת התכניות, הביא לפתחנו שאלות רבות המבקשות לדעת מה נהוג וכיצד ניתן לפעול באופן המכיר בתרבות הייחודית של החברה החרדית.

כמענה לצורך זה, צוות ייעודי מתוך הפורום לעבודה קהילתית עם חרדים החליט להרים את הכפפה וליצר מדריך המבוסס על ידע מהשטח ועל ניסיונם הרב של השותפים. מטרת המדריך הינה **מתן כלים להתאמה תרבותית של תכניות ואירועים לקהילה החרדית ומיועד עבור עובדים העוסקים בתחום הקהילה בחברה החרדית** ובייחוד לעובדים שאינם מגיעים מהמגזר.

בכתיבת המדריך ניסינו להעמיד עקרונות פעולה מארגנים, להציב אבני דרך ולפשט ככל הניתן את התחום המסועף. הידע במדריך מאפשר ליצור התמצאות ראשונית בתוך הכרת אורח החיים החרדי ומציב את

השאלות שיש לשאול על מנת ליצור אירוע מותאם ומוצלח. לצד העקרונות המנחים, **יש לבחון תמיד את הניואנסים הייחודיים של כל קהילה וקהילה** וכן לבצע התאמות לשינויים המתרחשים באופן תדיר.

הכרת האוכלוסייה, וביצוע הפעילות מתוך מתן כבוד לאורח החיים הייחודי, תפיק תוצרים איכותיים יותר ותאפשר לבצע פעולות המשרתות את מטרות העבודה הקהילתית.

ברצוננו להודות לצוות ההיגוי של הפורום: מנחם שוורץ, מרכז בכיר תחום חרדים במחוז ירושלים במשרד הרווחה, צבי גוטשטיין, עו"ס קהילתי במינהל קהילתי אשכולות בירושלים ועו"ס קהילתי עידו גל. אנו תקווה כי המדריך יסייע למתן שירות מותאם תרבות ויאפשר לקהל החרדי להרגיש בנוח באירועים קהילתיים ועירוניים.

תהל לאו

רכזת תכנית ערים
מעורבות מרכז הגישור -
עיריית ירושלים.

מירי ווינלס

מנהלת הפורום לעבודה
קהילתית עם חרדים
ומנהלת "משלנו" - פיתוח
קהילתי למגזר החרדי.

חלק 1

מי מתי ואיפה?

הדבר הראשון שנרצה לעשות לקראת עבודה משותפת עם קהילה חרדית הוא אפיון קהל היעד.

1 | אבחנה בסיסית

2 | מיקום על רצף שמרנות-מודרניות

3 | אבחנה מתקדמת

אפיון קהל יעד

בשלב הראשון, נשתמש בחלוקה המקובלת וננסה להבין מי הקבוצה שאיתה אנו עובדים – חסידים, ליטאים או ספרדים. אבחנה זו היא מיומנות בסיסית למי שרוצה לבנות שיתופי פעולה עם החברה החרדית היא זו שתאפשר את המשך העבודה בהבנת מאפייניה הייחודיים של הקהילה.

בשלב השני, נבצע אבחנה היכן הקהילה ממוקמת על הרצף שבין שמרנות למודרניות. כלומר, אם אנשיה עושים שימוש באינטרנט, לומדים באקדמיה וכדומה – נדע שהם נוטים יותר להשתלבות בחברה הישראלית ולאימוץ אורח חיים מודרני. אם דברים אלה אינם מקובלים, נדע שמדובר בקהילה שמרנית באופן יחסי.

בשלב השלישי, נעבור מהאבחנה הבסיסית לאבחנה המתקדמת. שם נשאל – לאיזו קהילה שייכת הקבוצה? מה הם הניואנסים הייחודיים? לדוגמה: האם הקהילה ישראלית או חוצניקית? האם יש בקהילה בעלי תשובה רבים? מהו המצב הסוציו-אקונומי הרווח בקהילה? וכן הלאה.

לסיכום, על מנת לאפיין את קהל היעד נבצע שלוש אבחנות:

אבחנה בסיסית - בין חסידים ליטאים וספרדים.
מיקום על הרצף - בין שמרנות למודרניות.
אבחנה מתקדמת - מאפיינים ייחודיים.

ארגון צניעות והפרדה

באופן כללי עריכת אירוע מעורב אינה מקובלת בקהילות חרדיות, מלבד מקרים חריגים. ישנן כמה צורות הפרדה:

אירוע בהפרדה

הנשים והגברים יושבים באותו חדר, אולם ביניהם עומדת מחיצה.

* יש לשים לב - ברוב הקהילות אין זה מקובל שאשה תישא דברים בפני ציבור גברי.

אירוע בנפרד

שני אירועים נפרדים האחד לנשים והשני לגברים.

ערבי שירה

בציבור החרדי קיימת הקפדה רבה על כך שגברים לא ישמעו שירת נשים ולא יתבוננו באשה מנגנת או משתתפת בהצגה. ולכן ערבי שירה ודרמה לא יתבצעו בעירוב לשני המינים. יותר מכך, אם רוצים לארגן ערב שירה לנשים יש להקפיד על אפשרות לסגירת החדר באופן שקול השירה לא יישמע במקום בו עוברים גברים.

אירוע משותף

במפגשים בעלי מטרה פונקציונלית, כגון קבוצות מיקוד ומפגשי חשיבה שהינם בעלי אופי מקצועי ויש בהם צורך בנוכחות של נשים וגברים ספציפיים, ייתכן ויהיה ניתן לקיים מפגש משותף. יש להתייעץ עם התושבים כיצד לבצע זאת באופן מתאים.

התאמת מרצים

לזהות המרצה והשתייכותו המגזרית ישנה השפעה גדולה על רמת ההיענות של הקהילה ועל האמון שהיא תיתן במארגנים.

הבאת דמות רוחנית

במידה ובוחרים להביא דמות רוחנית יש לוודא התאמה מדויקת בין הדובר לסגנון המקובל בקהילה.

הרצאה מקצועית

ככלל, ישנה עדיפות להבאת מרצים המשתייכים לחברה החרדית, בנושאים רגישים וערכיים הנוגעים לנפש האדם, כגון חינוך ילדים, זוגיות וכדומה, ההתאמה המגזרית והבנת המרצה את התפיסות החרדיות חשובה מאוד. לעומת זאת בנושאים מקצועיים ניטרליים, כגון תכנון ובניה, רפואה ועוד – ניתן להזמין מרצה שאינו מן החברה החרדית, כל עוד הוסבר לו בפירוט על חשיבות התאמת הסגנון לקהל החרדי.

קוד הלבוש

לבוש המרצה צריך להיות צנוע ומותאם. כדאי להתייעץ עם איש קשר מהקהילה ולהבין ממנו במפורש מהו קוד הלבוש המצופה מהמרצה על מנת למנוע אי נעימויות.

סגנון התוכן

במידה ומביאים מרצים או מנחים שאינם חרדיים – חשוב מאד לעשות איתם הכנה ולבקש שלא להשתמש בדוגמאות שאינן מתאימות או בסלנגים שאינם מקובלים בקהילה, ניתן להציע שימוש בדוגמאות מחיי היומיום של הקהילה או באמרות מהמקורות היהודיים לעיגון תוכן הדברים.

איפה?

למיקום בו נערך האירוע ישנה חשיבות גדולה. ככל שהאירוע יתרחש במיקום מוכר וקרוב לחיי היומיום של הקהילה כגון עזרת נשים של בית כנסת, אולם קהילתי, מתנ"ס בשכונה וכדומה – צביון האירוע יהיה יותר "היימיש" ("משלנו"). ולהפך, ככל שהאירוע יהיה באזור שהאוכלוסייה איננה מגיעה אליו בדרך כלל, כגון שכונות חילוניות, תיאטרון וספריה ציבורית – תיווצר תחושת זרות שתפגום ביכולת הקהל החרדי להתחבר לאירוע.

נקודה חשובה נוספת בבחירת מיקום האירוע הינה קלות ההגעה למקום. רוב הציבור החרדי תלוי בתחבורה ציבורית. לכן בחירת מיקום שקרוב למגורי התושבים או **נגיש היטב לתחבורה ציבורית**, הינה קריטית ביותר. עריכת אירוע במיקום לא נגיש מספיק מעביר מסר לקהילה כי האירוע אינו מיועד עבורה.

מתי? זמנים מיוחדים

בסדר היום החרדי ישנם "חלונות זמן" מיוחדים בעלי מאפיינים ייחודיים שחשוב לשים לב אליהם כאשר מתכננים אירוע קהילתי:

תקופת החתונות

"ליל שישי"
ימי שישי
מוצאי שבת

"בין הזמנים"
חגים
אסרו חג

1

חגים

משפחות חרדיות הן בדרך כלל גדולות ומצריכות מאמץ רב לקראת החגים, הכוללים אירוח מספר רב של נפשות, קניית בגדים לילדים הרבים ועוד. לכן, מספר שבועות לפני החגים נשים חרדיות מעט פחות פנויות להשתתפות באירועים שאינם קשורים לחג. אם יש הכרח לקיים אירוע מסוים מומלץ ליצוק לו תוכן הקשור להכנות החג.

יש לשים לב לימי ספירת העומר וימי בין המצרים שבהם לא ניתן לקיים אירועים הכוללים מוזיקה. מומלץ לנצל תקופות פנויות אלה לערבי הנגשת מידע או אירועים הקשורים לכבוד הזולת.

אסרו חג

ביום שאחרי חגי שבועות, סוכות וחג הפסח הסוכות וחג הפסח חל "אסרו חג" – יום בעל מעמד חגיגי מסוים, ובמוסדות החינוך החרדיים לא לומדים ביום זה.

"בין הזמנים"

במקביל ללוח השנה של החינוך הכללי (לפיו פועלים מוסדות הלימוד החרדיים של הבנות), מנהלת החברה החרדית את חייה גם סביב לוח שנת הלימודים של הישיבות, הכוללים ותלמודי התורה. שנת הלימוד מחולקת לשלושה "זמנים":

זמן אלול	זמן חורף	זמן קיץ
א' אלול עד י' תשרי	א' חשוון עד א' ניסן	א' אייר עד תשעה באב

התקופות שבין הזמנים הללו הן זמני חופשות הנקראות "בין הזמנים" (במלעיל) והן מיועדות להתרעננות או להכנות לחגים.

יש לקחת בחשבון כי חזרה של בחורי ישיבה הביתה ל"בין הזמנים" ושליחת הבחורים חזרה לישיבה דורשת מהמשפחה החרדית התארגנות מבחינת כביסות, קניית ציוד, הכנת אוכל וכדומה.

②

"ליל שישי"

הלילה שבין יום חמישי ליום שישי נקרא בעגה החרדית – ישיבתית "ליל שישי" (במלעיל). לילה זה מתאים להתכנסויות קהילתיות גבריות ומומלץ להגיש בו חמין, או ביידיש "טשולנט". אצל הנשים לעומת זאת, מדובר בערב של הכנות מרובות לקראת השבת וישנה העדפה שלא לצאת מהבית בערב זה.

ימי שישי

בחברה החרדית יום שישי הוא יום עמוס מאד וגדוש במשימות של הכנה לקראת השבת. אירוע ביום שישי אינו מתאים בדרך כלל למשתתפים חרדיים.

מוצאי שבתות

גברים חרדים רבים לומדים בכולל גם בשעות הערב המאוחרות ולכן אינם יכולים להשתתף בפעילויות קהילתיות הנערכות בערבים. לעומת

זאת, מוצאי שבת הינו זמן יחסית פנוי. במיוחד בשבועות החורף בהם השבת יוצאת בשעה מוקדמת והערב ארוך. אפשר לשלב באירועי מוצאי שבת סעודת "מלווה מלכה" - סעודה מסורתית הנערכת במוצאי שבתות (סעודת זו צריכה לכלול לחם כלשהו).

③

תקופת החתונות

בחודשי החורף (חשוון-אדר) והקיץ (סיון-אמצע תמוז) אלו התקופות שבהן מתקיימות רוב החתונות במגזר כיון שאז אין הגבלות של מנהגי אבל או של זמנים מיוחדים אחרים. במגזר החרדי חתונות מהוות מקור בילוי ונקודת מפגש חברתית משמעותית. בתקופות העמוסות עשויות להיות לאדם חרדי מספר חתונות שעליו להשתתף בהן בערב אחד. ישנה ציפייה חברתית להשתתפות בחתונות גם במעגלי הכרות מעט רחוקים, אולם ההשתתפות בחתונות חרדיות הינה קצרה וסמלית ואינה מחייבת שהייה לאורך כל האירוע.

קווים מנחים

שמירה על זמנים – בתרבות החברה החרדית מקובל להגיע לפגישות או לאירועים באיחור ויש לקחת זאת בחשבון. כדאי לרשום בהזמנה שעת התחלה מוקדמת יותר על מנת לצמצם את בעיית האיחור או למצוא פתרון משותף אחר.

סדר יום – אירועים המתקיימים בערב, מומלץ להתחיל אחרי שעת השכבת הילדים (סביב 20:30) ולגברים – אחרי סיום הכולל (סביב 21:45). החברה החרדית נוהגת לסיים את יומה מאוחר בלילה. בריכוזים החרדיים יש תנועה ערה עד שעות מאוחרות יחסית, ובהתאם גם הבוקר לרוב מתחיל מאוחר. לכן, אירועים המתקיימים בשעות הבוקר כדאי להתחיל בשעה מאוחרת יחסית (סביב 10:00)

חלק 2

מניעים להשתתפות

אצל חלקים גדולים בציבור החרדי תרבות הפנאי כמעט אינה קיימת. חרדים רבים אינם מרבים לצאת לאירועים שמטרתם רק הנאה או בילוי, הן מסיבות ערכיות והן מסיבות כלכליות. ההזדמנויות למפגש חברתי מתרחשות בעיקר בשמחות המרובות ולגברים – בבית הכנסת. על רקע מאפיינים תרבותיים אלו, יש להבין **מה הם המניעים שייגרמו בכל זאת לתושב החרדי להשתתף באירוע קהילתי:**

פינוק

המחסור באירועי פנאי עשוי להוות עבור חלק מהאוכלוסייה דווקא סיבה בפני עצמה להשתתפות באירוע קהילתי, בייחוד עבור הנשים. חשוב להבין זאת ולהציע מעטפת שתתאים לערב שמשמש גם כבילוי, כגון: אוכל טוב, בידור קליל, מיקום נח וכדומה. לא לחינם הסמנטיקה בקרב נשים חרדיות המשתתפות באירועים הוא "פינוק" כלומר יש משמעות לתחושה של "השקיעו בי".

ערך רוחני

אנשים אחרים יימשכו דווקא למפגשים הנושאים ערך רוחני או מוסרי. לדוגמה, ניתן לבקש מכתב מרב שמדבר על חשיבות הנושא המדובר או להביא הרצאה של בעל סמכות רוחנית שייתן שיחת חיזוק. דרך מקובלת נוספת לכנס מפגשים בציבור החרדי היא להפוך אותם להזדמנות לצבירת זכויות רוחניות. לדוגמה: ערב שיוקדש לעילוי נשמת דמות מסוימת או לרפואת חולה. אפשר גם לעשות זאת על ידי "סעודת אמנים", אמירת פרקי תהילים משותפת או הפרשת חלה.

חיבור ללוח השנה היהודי

כדאי להשתמש באלמנטים מלוח השנה היהודי ולשלבם בתכניות ובאירועים. לדוגמה – תחרות תחפושות לקראת פורים, קישוט הבניין בפרחים לקראת חג השבועות, פעילות סידור פירות בט"ו בשבט, תכנית "סוכה מארחת" לקראת סוכות, ערב התחזקות וצבירת זכויות בחודש אלול וכל פעילות של הכנה פרקטית ורוחנית לקראת חג מתקרב.

מענה לבעיה

דרך נוספת לגייס משתתפים לאירוע היא פיצוח מענה מדויק לצורך אמיתי ומהותי שחווים התושבים. לדוגמה, בעיות תחבורה (בהזמנת גורמי עירייה), מצוקת נוער בסיכון בשכונה, תכנון מקומות חניה, הנגשת זכויות ועוד.

מי עוד יגיע?

השאלה המרכזית שמעסיקה כל משתתף חרדי פוטנציאלי היא: מי עוד יגיע? שכן, המעמד החברתי הקהילתי של המשתתף עלול להיות מושפע מזהות שאר המשתתפים. לכן, אם פונים לקהילה מסוימת, חשוב למתג את התכנית בצורה שתגרום לקהל היעד להרגיש בנח. לדוגמה תמונה של איש/ילד חסידי מאותה חסידות שהמודעה מכוונת אליה, שימוש בסמלים, שפה או סלנג רלוונטיים וכדומה. כמו כן, כדי לפוגג את החשש של "מי עוד יגיע" ניתן לסייע לקהילה להתגבש לקבוצות שישתתפו באירוע יחד. זאת, על ידי יצירת קשר עם מוביל מהקהילה שיהיה ה"מתווך" שיזמין את האנשים לאירוע וינגיש עבורם את המידע אודותיו.

כדי למקסם את פוטנציאל ההשתתפות ולדבר אל ליבם של מגוון משתתפים, ניתן לשלב בכל אירוע כמה מן המרכיבים הנ"ל, כך שהערב יכלול גם צדדים של הנאה וגם של ערך רוחני.

חלק 3

פרסום ושיווק

בכל פרסום של אירוע או תכנית למעשה מסתתרת הבלטה של איזשהו ערך שמדבר לקהל היעד. סולם הערכים בכל מגזר ובכל קהילה שונה. לדוגמה:

בפרסום אירוע או תכנית המעודדת לכושר ותזונה נכונה, עבור קהלים מסוימים יהיה מתאים להדגיש את ערך השמירה על הבריאות. לעומת זאת, בפרסום לקהילות חרדיות יהיה זה אולי חסכון הכסף שגורמת השמירה על הבריאות (ערך ההסתפקות במועט) או תזונה נכונה כגורם המעניק לאמא כח ומרץ לטפל בילדים (ערך שלמות המשפחה).

בפרסום חוג ספורט לדוגמה, במקום להדגיש ערכים של ביטוי עצמי והצטיינות, ניתן לשווק זאת כתעסוקה לילדים ואמצעי להגנה על הילדים מפני פיתויי העולם שבחוץ – אלו ערכים המבוססים על ערך הבדלנות ומתאימים יותר לחברה החרדית. דוגמה נוספת – עובד שמעונין לגייס את הקהילה לקדם את נושא המוגנות, יכול להשתמש בערך של "שלום בית" – מניעה של פגיעות בגיל קטן ימנע בעיות של זוגיות בעתיד. או בערך לימוד התורה – רבים מהבחורים הנושרים מהשיבה חוו פגיעה וכדומה.

כללי ניסוח

סגנון – חשוב להשתמש בשפה לא אקדמית ובמשלב המוכר לקהילה, ניתן להוסיף ציטוטים מהמקורות. בנושאים רגישים וצנועים ייעשה שימוש בביטויים מרומזים ולא במילים מפורשות.

פתיחה – יש להוסיף בס"ד בתחילת הטקסט ו-"בעז"ה" בפרסום אירועים עתידיים.

שפות זרות – קיימות קהילות חרדיות גדולות הדוברות אנגלית, יידיש או צרפתית ויש לשים לב שקהילות אלו מקבלות מענה בשפה המובנת להן.

תאריכים – את התאריכים העבריים יש לציין בצורה בולטת ועיקרית ואת התאריכים הלועזיים בצורה משנית. שכן רוב החברה החרדית מנהלת את חייה סביב לוח השנה העברי.

שמות תואר וכבוד – נהוג להוסיף שמות תואר וכבוד לדוגמה "הרב" לגבר ללא מעמד מיוחד ולאשה את התואר גב'. לתלמיד חכם בעל מעמד מיוחד אפשר להוסיף "הרב הגאון" או "הרב החשוב" ולאשה בעלת מעמד "הרבנית". לרב או רבנית בעלי השפעה ומעמד גבוה ישנם מגוון כינויים מקובלים, ביניהם: "הגאון הצדיק", "כבוד תורת" "כבוד קדושת" ועוד. אחרי השם יש להוסיף "שליט"א" (שיחיה לאורך ימים טובים אמן) ולנשים – אחרי השם לעיתים מוסיפים תליט"א (תחיה לאורך ימים טובים אמן).

סגנון עיצובי

אם יש רב שמדבר באירוע, כדאי לשים את שמו או את תמונתו בפרונט. מומלץ ככל האפשר להשתמש באלמנטים ניטרליים. באופן כללי העין החרדית מורגלת בחיפוש אלמנטים המצביעים על התאמת האירוע לקהילה. אפשר לומר שפרסומים לחברה החרדית מתאפיינים בעיצוב מרומז ועושים שימוש רב יחסית באלמנטים מהודרים כגון צבע זהב, סלסולים וקישוטים עיצוביים. באירועים רוחניים הפונים לקהל הגברים החרדי יש לשקול להכין מודעה בסגנון תורני עם עיצוב שמרני מקובל, ואילו הזמנה הפונה לנשים תתאפיין בצבעוניות עליזה יותר.

לוגואים

קהילות מסוימות עלולות לא לשתף פעולה עם פרסומים שלוגו ממלכתי או עירוני מופיע עליהם. במקרים אלו מומלץ כשלב התחלתי לציין רק את שם הגוף ללא הלוגו. פרסום כזה יסיר את ההתנגדות ויאפשר התחלה של תהליך בניית אמון.

בגשיאות מוד
חורג ד' אברהם לוגאסי

הורי תלמי

אם ירצה ה' תתקיים סדרת
השתתפותכם הינה זכות שהי

בניך כשחילי זיתים...

מוצ"ש
פרשת בא
הרצאה מרתקת
מאת יד לב שומע
הרב
אליאב מילר
שליטא
סמכות הורית

ההרצאות יתקיימו בבית
התכנסות בשעה 20:45 ה'

באן המקום להודות לראש המועצ
שנוכה לגדל בנים ובני
הרב נסים דנינו
מנהל התלמוד תורה

מילות פתיחה כגון אי"ה

מומלץ להוסיף
ציטוטים מהמקורות

תיאורי כבוד מתאימים

שליט

דינו היקרים

הרצאות עבורכם בנושאי חינוך.

א חובה!

חינוך

מוצ"ש חינוכי

יום ראשון

כ"ה בשבט

שיחה מיוחדת

מאת המרצה המפורסם

הרב

צביאלי בן צור

שליט

אתגרי התקופה

הזינוק אפשרות לשאלות
בסקים והרצאה

מוצ"ש

ת בשלח

ה חשונה

מזכיר שור

ע לז בני

ב דר

גי זולברג

שליט

קשב וריכוז

המדרש שע"י התלמוד תורה

תחלת ההרצאה בשעה 1:00

הרב יצחק רייך על היזמנה הברוכה

בנים עוסקים בתורה ובמצוות

הרב דניאל שטרית

מפקח חינוכי

זמן פנוי לגברים
החרדים

תאריך עברי

שעת התחלה מאוחרת

סלסולים מהודרים

בחירת ערוץ פרסום

בחלק זה נציג את דרכי הפרסום המקובלות, חלקן דומות לדרכי הפרסום בחברה הכללית ורובן הן ייחודיות למגזר. נתחיל בדרכי הפרסום המודפסות ובחלק השני יוצגו אפשרויות הפרסום הדיגיטליות.

הפרסום עבור הקהל החרדי יהיה לרוב על ידי חומרים מודפסים, הדורשים תשלום גבוה יותר לעומת פרסום דיגיטלי ברשתות חברתיות, לכן, מומלץ כבר בתחילת הדרך להקדיש תקציב מותאם לכך.

פרסום מודפס

עיתון מקומי

בשכונות וברשויות החרדיות נפוץ מאד השימוש בעלוני פרסום המחולקים באופן חינוכי לכל תושבי השכונה ומכילים פרסומות ופרסומי אירועים בלבד. יש לקחת בחשבון שקהל היעד של המקומונים הללו הינו בעיקר נשים ופחות גברים.

פלאיירים

מונחים בתיבות הדואר בתא השטח המבוקש. גם כאן, מדובר בשירות שניתן לקבל ע"י חברת הפצה.

לוחות מודעות

קיימות חברות שמעניקות שירותי הפצת מידע המדביקות את המודעות באזור המבוקש. באירוע המיועד לגברים, מומלץ לתלות בלוח המודעות של בית הכנסת ובקהילות חסידיות – במקווה. באירועים לנשים, מומלץ לתלות בטיפות חלב, בכניסה למכולת או למתנ"ס.

עיתונים המופנים לכלל הציבור החרדי:

המודיע
העיתון הרושני של היהדות החרדית

המודיע - פונה בעיקר
לחסידויות הגדולות-גור
וויז'ניץ

יחד
העיתון של חסידי חסידות חסידות

יחד נאמן - העיתון המוביל
במגזר, ומייצג בעיקר את ציבור
האברכים הליטאים והספרדים

הדרך

הדרך - בטאון תנועת ש"ס

המבשר
העיתון של חסידי חסידות חסידות

המבשר - פונה לחסידויות
הקטנות

בקהילה

בקהילה - שבועון חרדי

הפלט
העיתון של חסידי חסידות חסידות

הפלט - בטאון "הפלג
הירושלמי"

* בכל העיתונים, תחנות הרדיו
והאתרים המרכזיים קיימת ועדה
רוחנית שאחראית לסינון וצנזור
התכנים. הועדה תדאג, לדוגמה
שלא יופיעו תמונות נשים (אלא
במדורים שמיועדים לנשים
בלבד), שיהיה שימוש רק במילים
מתאימות, שלא יופיעו מסרים
המעודדים יציאה נגד העמדה
המקובלת בציבור ועוד.

משפחה

משפחה - שבועון חרדי מעט
פחות שמרני

פרסום דיגיטלי

קו קולי - שירות המיועד לבעלי טלפון כשר – קווי עדכון המדמים תפקוד אפליקציית הווטסאפ בפורמט לא דיגיטלי: בכל פעם שלמערכת נכנס עדכון חדש, המנויים לקו מקבלים שיחה נכנסת המתנתקת באופן מיידי – "צינתוק", המסמנת להם שקיבלו הודעה חדשה. המנויים יכולים להתקשר למספר הקו (אותו הם שמרו כשהתחברו לאותו קו עדכונים) ולהקשיב להודעות האחרונות. * ניתן להשתמש הן בקווים ארציים והן בקווים מקומיים.

אימייל - הפרסום דרך המייל יכול להיעשות במספר דרכים:

1. ניוזלטר: בחלק מהמתנ"סים יש ניוזלטר המופץ ברשימת תפוצה של תושבי השכונה וזוכה לחשיפה משמעותית.
2. רשימות תפוצה: לדוגמה פרסום ערב להורים לילדי צמי"ד ברשימת תפוצה ייעודית.
3. קבוצת מייל קהילתית: לעיתים ישנה קבוצת מייל שכונתית וניתן לבקש מהמנהלת לפרסם את האירוע שם.

האימייל מהווה עדיין את ערוץ התקשורת המקוון הפופולרי ביותר במגזר החרדי כיום. לכ-40% מהחרדים יש מחשב עם גישה לאינטרנט בבית והנגישות שלהם למייל גבוהה. לכ-35% מחרדים יש גישה לאינטרנט רק בעבודה. אחרים הולכים ל"חדר מחשבים" – מוקד שכונתי בו ניתן לשלם על שימוש במחשב עם אינטרנט מסונן.

ווטסאפ

1. קבוצות שכונתיות: ברוב השכונות קיימות קבוצות שכונתיות, פעילות יותר או פחות.
2. קבוצות ארציות: לעדכוני חדשות רלוונטיים למגזר, המשמשות גם כבמה לפרסומים.
3. סטטוס: ווטסאפ היא הרשת החברתית היחידה המאפשרת בשימוש בטלפונים החכמים ה"מסוננים", לכן השימוש בפיצ'ר הסטטוס נפוץ מאוד בחברה החרדית. קיימות אושיות ב"סטטוס" שהפרסומים שלהן חשופים למאות עוקבים חרדיים וניתן להיעזר בהן, דרך זאת בדרך כלל כרוכה בתשלום.
- *על מנת להיחשף לסטטוסים שהעובד הקהילתי מעלה, על התושב לשמור את המספר שלו באנשי הקשר.
4. אתרי חדשות – עבור תכניות המיועדות לכלל הציבור החרדי: בחדרי חרדים, כיכר השבת, הידברות, jdn – אחד האתרים הבוודיים הפתוח למי שיש סינון אינטרנט מחמיר.

אז מה האפשרויות שלנו?

קו קולי

עיתון מקומי
או שכונתי

אימייל

פלאיירים

ווטסאפ
(סטטוס וקבוצות)

לוחות מודעות

חלק 3

מה נאכל?

כשרויות כיבוד

לקהילות רבות ישנה כשרות ספציפית שעליה הן סומכות. באירועים שבהם מוגש אוכל בשרי (לדוגמה צ'ולנט בליל שישי) יש להתייעץ עם הקהילה לגביי הכשרות הנדרשת. באופן כללי מומלץ להגיש כיבוד פרווה או חלבי ולהשתמש בהכשרים המקובלים על כלל הקהילות:

הרב לנדאו

הרב רובין

בד"ץ עדה חרדית

לסיום, המדריך שלפניכם מהווה כלי עזר ראשוני להתאמה תרבותית של אירועים ותכניות לקהילה החרדית, וסוקר את המרכיבים המרכזיים לכך: מאפיון קהל היעד, דרך שאלות של צניעות והפרדה, בחירת מרצים ומיקום מתאימים, התחשבות בלוח השנה החרדי, הבנת המניעים להשתתפות, ועד להנחיות לפרסום ושיווק מותאם.

מאחורי ההנחיות והכללים עומדת תפיסת עולם עמוקה ואורח חיים ייחודי. ההקפדה על פרטים קטנים כגדולים משדרת לקהילה כבוד ורצון לשותפות אמיתית. מניסיוננו, התאמת אירועים יוצרת אמן הדדי ומאפשרת שיתופי פעולה פוריים לטווח ארוך.

חשוב לזכור כי אלו עקרונות כלליים בלבד, ולכל קהילה מאפיינים ייחודיים משלה. התייעצות עם אנשי קשר מהקהילה וצבירת ניסיון יאפשרו דיוק והתאמה טובים יותר. אנו מקווים כי המדריך יסייע ביצירת אירועים ותכניות שיתנו מענה נכון ויאפשרו לבצע עבודה קהילתית מיטבית.

